

V OČEKÁVÁNÍ VÝVOJE HOSPODÁŘSKÉ SITUACE I ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ PŘEVLÁDÁ MEZI OBČANY SKEPSE

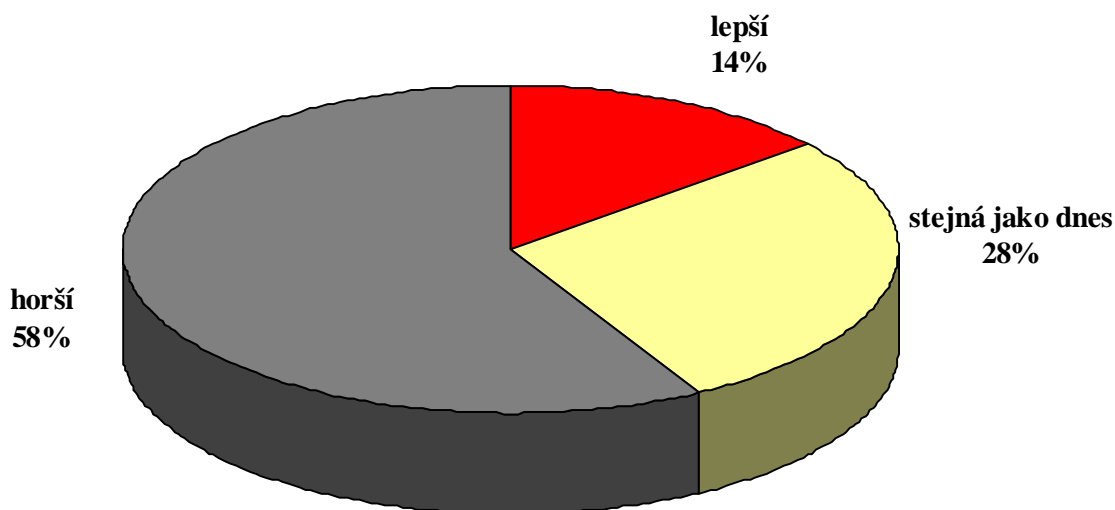
Za pět let bude hospodářská situace v naší zemi horší než dnes – tvrdí to 58 % lidí, což je vůbec nejvíce od roku 1993. Jen o něco méně skepticky vidí lidé perspektivy životní úrovně své vlastní domácnosti. Ta se zhorší za příštích pět let podle 44 % osob,lepší podle 15 %, zbylí neočekávají změnu.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 7. – 15. října 2011. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1277 respondentů.

Říjnový průzkum STEM potvrdil, že Češi se na současnou ekonomickou situaci země dívají velmi skepticky. Ani očekávání do příštích let nejsou lepší.

Ve zlepšení hospodářské situace naší země v horizontu příštích pěti let věří jen asi sedmina české populace, naopak téměř 60 % lidí předpokládá, že za pět let bude ekonomická situace u nás horší než dnes.

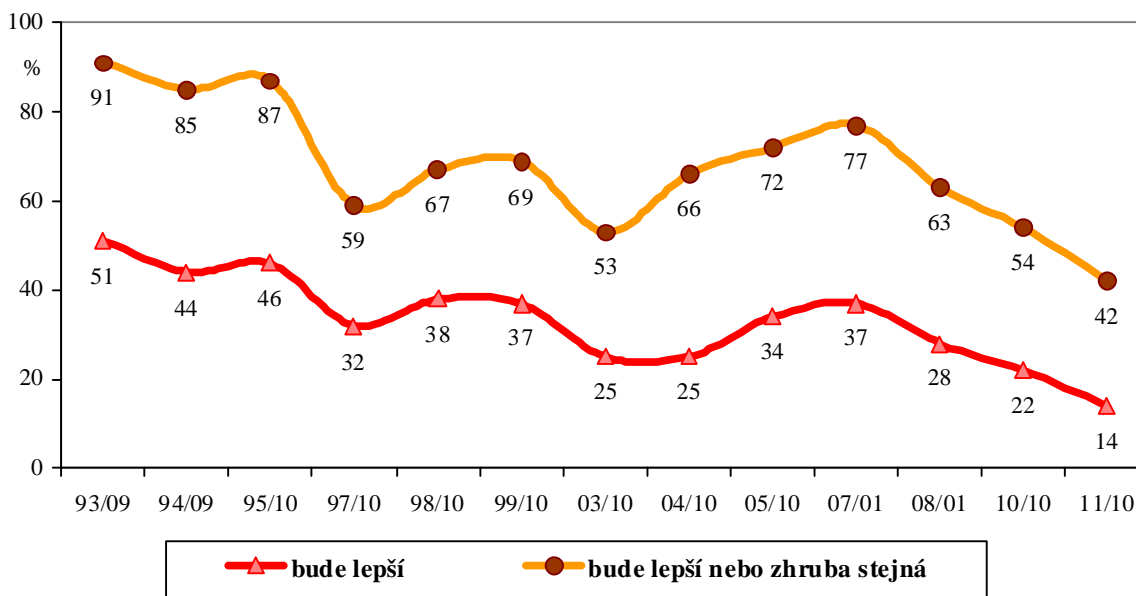
„Jak se domníváte, že bude celkově vypadat hospodářská situace v naší zemi za pět let: bude lepší, horší, nebo zhruba stejná jako dnes?“

Pramen: STEM, Trendy 10/2011, 1277 respondentů

Časová řada dat z průzkumů STEM, která k této otázce začíná už v roce 1993, dokládá, že tak pochmurnou představu budoucího vývoje ekonomiky Česka neměli lidé u nás dosud nikdy, ani v době prvních ekonomických problémů po polovině 90. let, ani v době opoziční smlouvy a následných problémů v době Špidlovy a Grossovy vlády. Dosud nikdy neočekávalo zhoršení v pětiletém výhledu více než 50 % lidí.

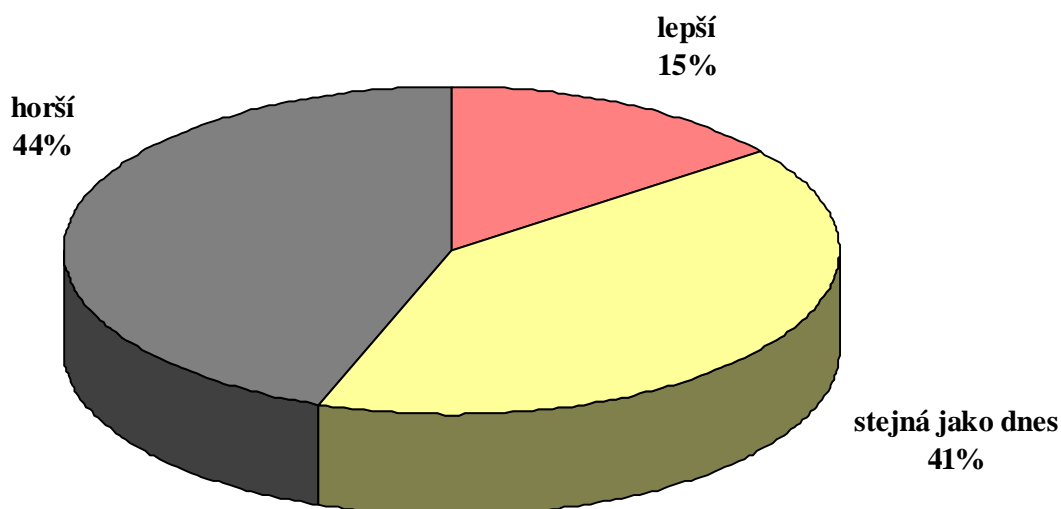
**"Jak se domníváte, že bude vypadat hospodářská situace za pět let:
bude lepší, horší, nebo stejná jako dnes?"**

Pramen: STEM, Trendy 1993-2011

Jen o málo příznivější jsou očekávání dalšího vývoje životní situace domácností. Za pět let se zlepší situace vlastní domácnosti podle představ 15 % respondentů průzkumu, zhoršení očekává necelá polovina osob (44 %).

**„Jak se domníváte, že bude celkově vypadat životní úroveň Vaší domácnosti za pět let:
bude lepší, horší, nebo zhruba stejná jako dnes?“**

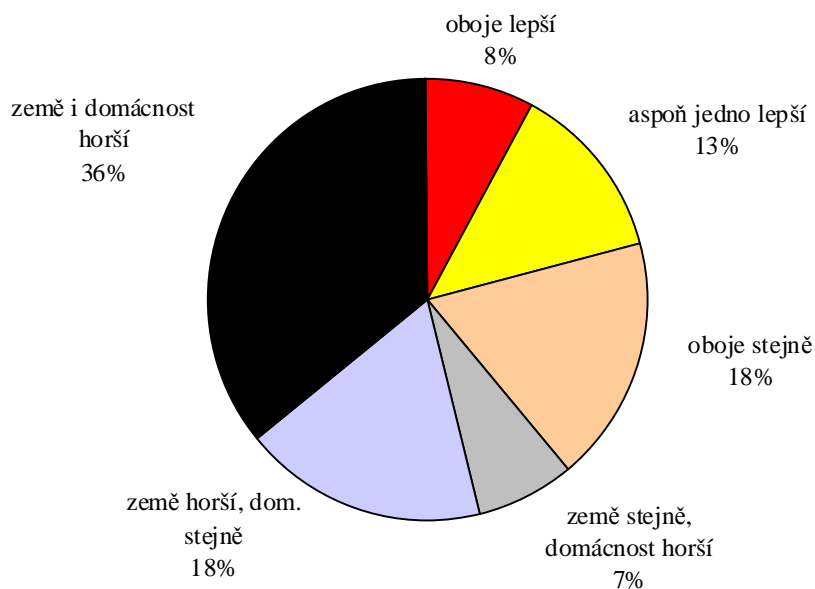
Pramen: STEM, Trendy 10/2011, 1277 respondentů

V porovnání s průzkumem, který STEM provedl právě před rokem (v říjnu 2010), se téměř nic nezměnilo – před rokem uvedlo „lepší“ 16 %, „stejná jako dnes“ 44 % a „horší“ 40 % respondentů.

Jestliže bychom vyhodnotili obě otázky dohromady, zjistíme, že více než třetina lidí je v pohledu do dalších pěti let krajně pesimistická – podle nich se zhorší jak situace v Česku, tak i životní úroveň jejich vlastní domácnosti. Jednoznačných optimistů je pouze 8 %.

Dvě další početné skupiny (každá po 18 %) jsou „umírnění skeptikové“, kteří sice předpokládají zhoršení české ekonomiky, ale uchování vlastní životní úrovně na současné úrovni, a pak lidé, podle nichž se za pět let nic nezmění.

Kombinace názorů na vývoj ekonomické situace země a životní úrovně vlastní domácnosti za pět let

Pramen: STEM, Trendy 10/2011, 1277 respondentů

Na čem závisí optimismus či pesimismus ve výhledu do budoucna?

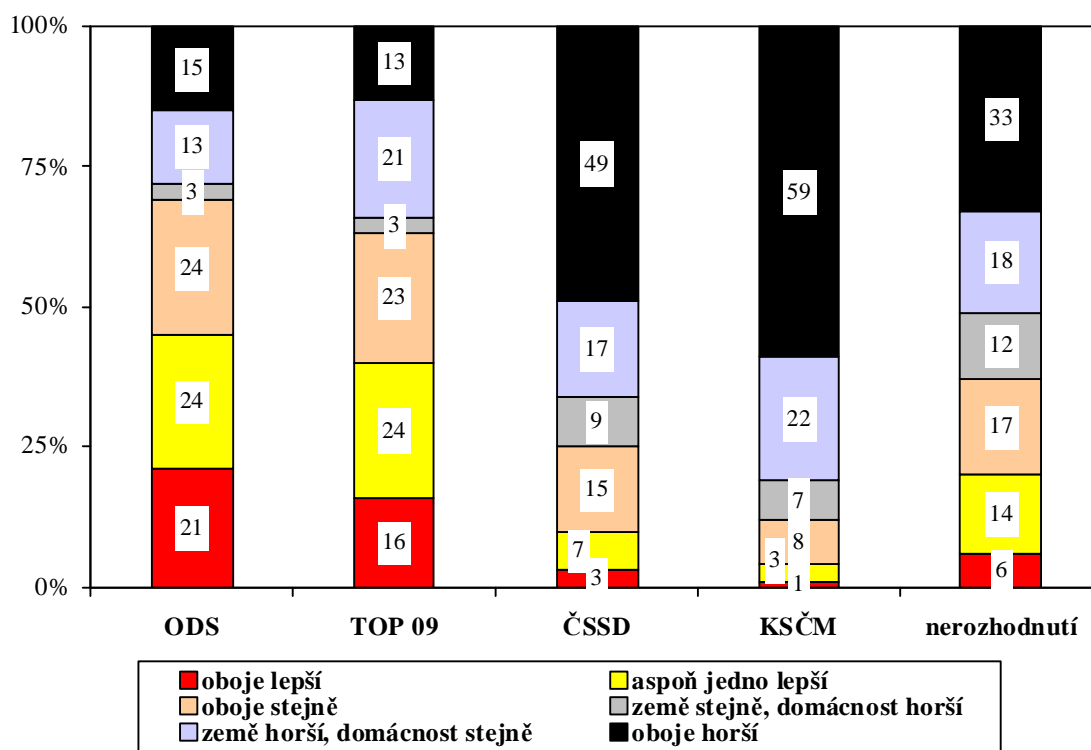
Nejvýraznější je závislost na současném materiálním zajištění respondenta, jeho domácnosti. Z lidí, kteří jsou již dnes podle svého hodnocení na tom špatně, je jen minimální podíl optimistů do příštích pěti let (8 % z nich vidí budoucnost z obou nebo alespoň jednoho hlediska jako zlepšení).

Slabší (i když opět výrazná) je závislost na věku. Za zmínku stojí fakt, že mezi lidmi nad 60 let a ve skupině 45-59 let je stejný podíl jednoznačných pesimistů (45 %).

Závislost na vzdělání je ještě slabší, i když samozřejmě lidé s vyšším vzděláním jsou optimističtější než lidé s nižším vzděláním. To souvisí i s jejich současným postavením, majetkem, perspektivami v zaměstnání apod.

Následující graf ukazuje názory stoupců čtyř nejsilnějších stran a nerozhodnutých voličů. Zde jsou kontrasty nejvýraznější – je to dáno jak odlišnostmi voličstva, jeho složení, tak i celkovým pohledem do budoucna, zesíleným navíc v současnosti faktem, že „pravice má v dolní komoře parlamentu navrch“. Stoupcí levicové opozice mají proto ze své pozice ještě více důvodů ke skepsi.

**Kombinace názorů na vývoj ekonomické situace země
a životní úrovně vlastní domácnosti za pět let (podle stranických preferencí)**

Pramen: STEM, Trendy 10/2011, 1277 respondentů